

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ З ОСНОВАМИ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ**

Освітня програма «Соціальна робота»

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

Галузь знань 23 «Соціальна робота»

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “27” 08. 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вступ до спеціальності з основами академічної доброчесності
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські/практичні заняття – 12/6 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу ознайомити студентів зі змістом діяльності соціальних працівників/фахівців із соціальної роботи, шляхами та способами її опанування; забезпечити успішну професійну адаптацію майбутніх фахівців на основі вивчення ними основних функцій фахівця, вимог до його професійної компетенції, організації трудової діяльності; сприяти оволодінню етичними принципами та нормами соціальної роботи, відмінностями у роботі з різними групами клієнтів, які потребують соціальної підтримки.

Компетентності

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 3. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Наукова організація праці студента	Розуміти суть і значення поняття «наукова організація праці студента» як освітнього процесу у закладі вищої освіти; обґрунтувати роль та місце «Студентського путівника – дорожньої карти професійного становлення в ПНУ» як системи професійного становлення майбутнього фахівця; розуміти структуру, завдання наукової праці студента; вміти організувати та здійснювати особисту навчальну діяльність як підґрунтя до оволодіння іншими фаховими знаннями.	Опрацювати теоретичний матеріал. Тести, запитання, реферати
2	Соціальна робота: наукова і практична діяльність	Розуміти зміст і значення поняття «соціальна робота» як виду професії; обґрунтувати роль та місце її системі професійних відносин; розглянути структуру, завдання та функції соціальної роботи як галузі науки та професійної діяльності.	Опрацювати теоретичний матеріал. Тести, запитання, реферати
3	Соціальна робота у взаємозв'язку з іншими навчальними дисциплінами	Характеризувати взаємозв'язки соціальної роботи з соціологією, психологією, педагогікою, історією, соціальною політикою та іншими галузями наук.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тести, запитання, реферати
4	Основи нормативно-правової бази соціальної роботи в Україні	Оперувати базовими законодавчими документами, які визначають основу соціальної роботи як виду діяльності.	Опрацювати теоретичний матеріал. Тести, запитання, реферати
5	Модель професіограми спеціаліста з соціальної роботи	Вміти проводити аналіз сфер діяльності соціального працівника як місця майбутньої фахової діяльності.	Опрацювати теоретичний матеріал. Тести, запитання, реферати
6	Клієнти соціальної роботи як вразливі категорії населення	Вміти виділяти відмінності між соціальною роботою та соціальною педагогікою як сферами професійної діяльності; виокремлювати й охарактеризовувати	Опрацювати теоретичний матеріал.

		актуальними проблемами соціальної роботи в Україні; орієнтуватися в напрямках професійної діяльності.	Тести, запитання, реферати
7	Рольовий аспект діяльності соціального працівника/фахівця із соціальної роботи	Розуміти сутність поняття соціальних ролей у професійній діяльності соціального працівника. Характеризувати групи практичних ролей соціального робітника.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тести, запитання, реферати
8	Етичні та психологічні вимоги до особистості соціального працівника/фахівця із соціальної роботи	Розуміти зміст та специфіку роботи у різних сферах професійної діяльності; суть і значення етичного кодексу фахівця соціальної сфери та діяти відповідно до нього.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тести, запитання, реферати
9	Ознайомлення з діяльністю бібліотеки Прикарпатського нац. у-ту ім. В. Стефаника	Розуміти зміст та специфіку роботи бібліотеки, знати її структуру, вміти отримувати необхідну інформацію про наукові та освітні джерела з електронних і паперових каталогів.	Запитання, завдання
10	Ознайомлення з досвідом роботи міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	Розуміти суть і структуру міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, значення його для функціонування суспільства, напрями його діяльності.	Написання есе
11	Особливості соціальної роботи центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями «Дивосвіт»	Розуміти суть і структуру центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями «Дивосвіт», значення його для осіб з особливими потребами, напрями його діяльності.	Написання есе
12	Академічна доброчесність: основа реалізації в ПНУ	Розуміти суть дефініції «академічна доброчесність», характеризувати академічну культуру в ПНУ, орієнтуватися в формах академічної нечесності.	Написання есе

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське/практичне заняття	45
Самостійна робота	20
Індивідуальне завдання	5

Контрольна робота	30
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські/практичні заняття	5	5		5		5		5		5		5		5	5			45
Самостійна робота										10		10						20
Індивідуальні завдання															5			5
Контрольна робота																	30	30
Всього за тиждень	5	5		5		5		5		5	10	5	10	5	5	5	30	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю. Підсумкову оцінку за семінарські/практичні заняття вираховуються за формулою середнє арифметичне від загальної суми оцінок множиться на ваговий коефіцієнт 9. Максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 45 балів.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Богданова І.М. Соціальна педагогіка. Навчальний посібник . Харків: Бурун Книга, 2011. 160 с. 2. Все про соціальну роботу : [навч. енциклопед. Словник-довідник / за наук. ред. В. М. Пічі.] Вид. 2-ге, виправлене, перероблене та доповненне. Львів : «Новий Світ – 2000», 2016. 616 с. 3. Вступ до спеціальності : методичні рекомендації / [автор-упорядник Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна]. Івано-Франківськ : НАІР, 2022. 145 с. 4. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» в схемах і таблицях : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / Світлана Сергіївна Заєць. Умань, 2016. 58 с. 5. Вступ до спеціальності: соціальна робота. Модуль 2 : навч.посіб. / Тимошенко Н. Є. К. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. 264 с. 7. Шкіцька І. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с. http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/31709. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зозуляк-Случик Р. В. Етика соціальної роботи : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 204 с. 2. Зозуляк-Случик Р. Рівень сформованості комунікативних якостей студентів 	

- спеціальності «Соціальна педагогіка». Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку. Тези доповідей Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції (17. 18 березня 2016 р.). Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2016. С. 83–85.
3. Зозуляк-Случик Р. Підготовка майбутніх соціальних працівників в умовах вищого навчального закладу: етичний аспект. Сучасна наука і освіта: нові реалії і наукові рішення : збірник мат. Міжнародної науково-практичної конференції на базі Варненського у-ту менеджменту (Болгарія, 1 липня – 13 липня 2017 р.). Україна–Болгарія–Польща–Канада–Румунія, 2017. С. 108–112.
10. Зозуляк-Случик Р. Основні моральні категорії соціальної роботи. Теоретичні, методичні і практичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : тези доповідей II Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції. Івано-Франківськ : НАІР, 2017. С. 10–13.
4. Зозуляк-Случик Р. Компетентнісний підхід у процесі формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в умовах модернізації вищої освіти. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки). 2017. № 8 (313) листопад. Ч. 1. С.73–80.
6. Зозуляк-Случик Р. Фахове становлення майбутніх соціальних працівників у етичному контексті. Соціальна робота і проблеми міграційних процесів у глобалізованому світі: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 3-4 травня 2018 р.). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. С. 78–81.
8. Зозуляк-Случик Р. Особливості сучасної професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної роботи в університетах. Актуальні проблеми технології і професійної освіти. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 22–23 квітня 2018 р. Глухів : РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2018. С. 38–40.
9. Зозуляк-Случик Р. Професійне становлення майбутніх соціальних працівників в університетах: етичний аспект. Науковий вісник Ізмаїльського дер. гуманіст. у-ту. : зб. наук. пр. Сер. Педагогічні науки. – Ізмаїл, 2019. – Вип. 42. – С. 87–94. (Index Copernicus).
10. Зозуляк-Случик Р., Палій Б. Особливості формування комунікативних якостей соціального працівника. Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи : тези доповідей IV всеукр. з міжнар. участю наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 19 квітня 2019 р. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. С. 227–230.
11. Зозуляк-Случик Р., Трінчук М. Соціально-педагогічна сутність феномену “професійна самореалізація”. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : тези доповідей V Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції, 24 квітня 2020 р. Івано-Франківськ : НАІР, 2020.
12. Зозуляк-Случик Р. Гуманістична спрямованість професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери. Добробут здобувачів освіти та учителів у сучасних умовах освітнього простору та соціуму: матеріали міжвуз. (заочн.) наук.-практ. конфер. 26 лют. 2021р. Хмельницький, 2021. С. 51–55.
13. Зозуляк-Случик Р. Формування професійно важливих рис як основа компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. 2021. Вип. 2 (37), Част. 1, С.. (Категорія Б)
14. Зозуляк-Случик Р. Творчість як основа професійного становлення майбутніх фахівців соціальної роботи. Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності : Матеріали доповідей та повідомлень IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 15–16 квіт. 2021 р. Тернопіль, 2021. С. 183–186.
15. Міщик Л. І. Вступ до спеціальності «Соціальна педагогіка» : навч. посібник / автори-укладачі Л. І. Міщик, О.П. Демченко ; за заг. ред. Л.І. Міщик. К. : Видавничий Дім «Слово», 2017. 328 с.
16. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соц. відносин і туризму, 2020. 275 с.
17. Соціальна педагогіка : мала енциклопедія / за заг. ред.. проф. І.Д. Звереві. К.: Центр учбової літератури, 2008. 336 с.
18. Шкіцька І. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.

<http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/31709>.

Інтернет-джерела

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: zakon.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України :<http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>.
3. Офіційний сайт Кабінету міністрів України : <http://www.kmu.gov.ua/>. 4. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України :<http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>.
4. Офіційний сайт Мережі аналітичних центрів України : <http://www.intellect.org.ua/>.
5. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231
6. Соціальна робота для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/231-sotsialna-robota-bakalavr.pdf>
7. Професійний стандарт «Соціальний працівник» (Проект). Міністерство соціальної політики України. URL: https://www.msp.gov.ua/files/project_normativnyh_documentov/p-sp.doc
8. Професійний стандарт «Соціальний працівник» (допоміжний персонал). Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України (від 18.06.2020р. №1149). URL:
9. <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=b29addb8-9119-433ebcf6-c0cecc2bc738>
10. c0cecc2bc738
11. Професійний стандарт «Соціальний робітник». Наказ Міністерства соціальної політики України (від 15.08.2019р. №1243). URL: <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=8cc080eb-ab16-4c4ea7f8-30048eecd6>
12. Спільнота активних освітян: vseosvita.ua
«Студентський путівник – дорожня карта професійного становлення в ПНУ» (<http://bit.ly/3JdIjbO>).
13. <http://lib.pu.if.ua>. - Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.
14. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
14. Наукова бібліотека наці <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
15. <http://pl.bookos.org/> - електронна англomовна бібліотека
16. <http://lib.pu.if.ua>. - Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.

Адреси бібліотек:

1. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника – Шевченка 57, 1 поверх Гуманітарного корпусу.
2. Бібліотека педагогічного факультету. С. Бандери, 1. 8 поверх.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Зозуляк-Случик Роксоліана Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор
Контактна інформація викладача	+380508157946 roksoliana.zozuliak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (Тести) і тільки за цієї умови буде допущений до складання підсумкової контрольної.</p>

	<p>Обов'язковим є для отримання заліку відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи. Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p> <p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення.</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>На заняттях потрібно бути активними, творчими, не боятися запитувати та відстоювати свою думку. Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/Діяти відповідно.</p>
Додаткові бали	<p>5 балів – сертифікати відповідні освітньому компоненту – включають до балів самостійної роботи. Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника”» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf»</p>

Викладач

Р. В.Зозуляк-Случик